

Foto: Colourbox

Kemikalier i möbler - tillsyn hos möbelhandel

Tillsynsprojekt i samarbete mellan
Malmö, Göteborg och Stockholm

VI SKALL STRÄVA EFTER STÄNDIGA FÖRBÄTTRINGAR!

För att bli trovärdiga i vår roll som tillsynsmyndighet måste vi visa att vi ställer krav på oss själva. Genom att skaffa oss egen erfarenhet av miljöledning blir vi en bättre samarbetspartner till företag, organisationer och enskilda i deras miljöarbete.

Miljöpolicy

Miljöförvaltningen arbetar på uppdrag av Miljönämnden för att nå visionen om den långsiktigt hållbara utvecklingen av staden. För att vi ska bli framgångsrika är det viktigt att vi i alla situationer uppfattas som goda förebilder.

Vår egen påverkan

Vi ska när vi utför vårt arbete vara medvetna om vår egen miljöpåverkan.

Denna påverkan uppkommer som följd av innehållet i de tjänster vi producerar och hur vi till exempel utnyttjar våra lokaler, reser i tjänsten och gör våra inköp.

Ständiga förbättringar

Vi ska arbeta för att åstadkomma ständiga förbättringar när det gäller vårt miljöarbete.

Detta innefattar både direkt som indirekt påverkan.

Bli ledande

Vi ska med vår egen miljöanpassning ligga över de krav vi som tillsynsmyndighet ställer på andra.

Detta innebär att vi med god marginal följer de lagar och andra bestämmelser som gäller för vår verksamhet samt att vi med detta åtar oss att bedriva ett förebyggande miljöarbete.

Samarbete med andra

Vi ska ständigt arbeta med att utveckla miljöarbetet genom samarbete och utbyte med andra aktörer.

Vi själva som resurs

Vi ska nå goda resultat i miljöarbetet genom kunnig och engagerad personal som ansvarsfullt och med helhetsperspektiv tar aktiv del i arbetet. Förvaltningen satsar kontinuerligt på utbildning och information för att alla anställda ska kunna ta ansvar i enlighet med budget och interna miljömål.

Förord

Miljöförvaltningarna i Göteborg, Malmö och Stockholm inledde år 2010 ett samarbete för att utföra samordnad kemikalietillsyn. Under 2011 har detta samarbete resulterat i tre genomförda projekt. Resultatet av tillsynen av detaljhandeln för möbler och inredning är sammanställt i denna rapport.

Problematiken kring kemikalier i varor uppmärksammas mer och mer. Det är ett relativt oreglerat område och endast ett fåtal ämnen är förbjudna eller begränsade i varor. Kemiska ämnen förs däremot kontinuerligt upp på den så kallade kandidatförteckningen som är kopplad till Reach-lagstiftningen. Syftet med projektet har varit att öka kunskapen om kemikalier, kontrollera kunskapsläget vad gäller kemikalielagstiftningen, kontrollera vilka rutiner som finns för att kunna undvika förbjudna ämnen. Men också att kontrollera hur företagen arbetar för att kunna känna till om andra oönskade ämnen, som ämnen på kandidatförteckningen, finns i varorna som saluhålls. Det kan för företagen då handla om att ställa krav vid inköp, skriva avtal, följa upp kemikaliekraven med egna analyser och om att ha en bra kontakt med sina leverantörer.

Den gemensamma tillsynen har inneburit att kemikaliefrågorna fått uppmärksamhet inom de branscher vi inspekterat. Under 2012 kommer tillsynen att fortsätta i handeln för leksaker, smycken och regnkläder för barn.

Rapporten är sammanställd av Karin Kruse, miljöförvaltningen i Göteborg

Innehåll

Förord	1
Innehåll	2
Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Resultat av tidigare varutillsyn	4
Kemikalieinspektionens handlingsplan för en giftfri vardag	4
Kemikalieexponering inomhus	5
Reach-lagstiftningen.....	5
Metoder	6
Resultat	6
Besökta företag	6
Allmänt om företagen.....	6
Utvalda varor i butikerna	7
Slutsatser och diskussion	7
Bilaga 1	9
Tillsynsbesök hos möbel / inredningsbutiker	9
Bilaga 2	10
Bilaga 3	10
Bilaga 4	10

Sammanfattning

Utgångspunkten för det storstadsgemensamma projektet kring kemikalietillsyn är att välja varugrupper som kan innehålla flera miljö- och hälsofarliga kemikalier och där varorna har stor spridningen i samhället. Möbler och inredning är en sådan varugrupp. Den storstadsgemensamma tillsynen var även år 2010, i ett delprojekt, inriktad på detaljhandel för möbler och då även skor.

Resultatet av tillsynen år 2010 visade att det fanns stora skillnader mellan sko- och möbelbranschen i hur långt kemikaliearbetet hade kommit. Då ställde endast fyra av fjorton möbelhandlare kemikaliekraav vid inköp Förre årets, år 2011, tillsyn hos möbelhandlare visade att den andelen hade ökat då tio av nitton företag ställde kemikaliekraav. Det positiva resultatet kan bero på att 2010 års tillsyn fick ett till synes stort genomslag inom möbelbranschen och att branschorganisationen "Färg, Möbler och Interiör" tog fram material som kan stödja branschen i kemikaliefrågorna.

Kunskapen om Reach, kandidatförteckningen och informationsplikten fanns hos nästan alla huvudkontor men hade inte nått ut riktigt lika väl till butiksnivå. Åtta av nitton företag har inte heller inkommit med fullständiga svar på frågorna om kemikalieinnehåll i utvalda varor i butikerna. Detta är en stor brist som kan innebära att företagen kommer att ha svårigheter att uppfylla informationsplikten.

Att kunna uppfylla informationsplikten är av stor vikt då det handlar om konsumenternas rätt till information om kemikalieinnehåll i varor. Informationsplikten medför stora krav på företagen om att ha vetskap om vad varorna innehåller. I och med att kandidatförteckningen utökas kommer det bli ett ogörligt arbete att i efterhand gå bakåt i sin leverantörskedja för att få information. Det kommer då krävas att det finns robusta avtal, mellan inköp och leverantör, om att ämnen upptagna på kandidatförteckningen inte ingår.

Regeringen har föreslagit ett skärpt straffansvar för brister i informationsplikten med motivering att det behövs tydlig och säker information om vilka ämnen som säljs och effektiva sanktioner som bidrar till att reglerna följs. Kemikalieinspektionen har i sin handlingsplan för en giftfri vardag föreslagit en kraftig ökning av sin tillsyn av och ökat antal kemiska analyser av kemikalier i varor, som används på ett sådant sätt att människor i sin vardag kan utsättas för farliga ämnen.

Överlag fanns en ökad medvetenhet om och intresse för kemikaliefrågorna vilket är inspirerande för det fortsatt arbetet inom det storstadsgemensamma samarbetet.

Bakgrund

Resultat av tidigare varutillsyn

Att textilier kan innehålla miljö- och hälsoskadliga kemikalier är känt sedan länge. Att göra tillsyn med avsikt att kontrollera vilken kunskap företagen har och vilka möjligheter som finns att undvika miljö- och hälsofarliga kemikalier i varor som textilier och möbler är en relativt ny typ av tillsyn.

Under år 2009 var Kemikalieinspektionen ute på tillsyn hos företag som tillverkar och/eller importerar textilier avsedda för barn. Resultatet av deras tillsyn visade att alltför många företag helt saknar rutiner och organisation för att på ett tillfredsställande sätt skaffa sig kunskap om kemikalieinnehållet i varor. Hälften av företagen saknade helt kunskap om kemikaliefrågorna och kemikalielagstiftningen, och ställde heller inga krav på leverantörerna vad gällde innehåll av kemikalier i varor.

Miljöförvaltningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö påbörjade år 2010 storstadsgemensam kemikalietillsyn och gjorde bland annat ett trettiotal inspektioner hos sko- och möbelhandlare. Inspektionerna visade att det fanns en stor skillnad i hur långt kemikaliearbetet hade kommit. Skobranschen hade kommit betydligt längre och jobbade mer aktivt med kemikaliekrav och analyser. Tolv av fjorton företag som sålde skor ställde kemikaliekrav, att jämföra med fyra av fjorton möbelhandlare. Branschorganisationen "Färg, Möbler och Interiör" har, delvis med anledning av denna tillsyn, tagit fram dokument och rutiner som kan användas vid inköp för att kunna öka kännedomen om produkternas kemikalieinnehåll. Branschorganisationen håller även i utbildningar om Reach-lagstiftningen.

Kemikalieinspektionens handlingsplan för en giftfri vardag

Kemikalieinspektionen fick under hösten 2010 ett regeringsuppdrag att ta fram en handlingsplan för en giftfri vardag. I uppdraget ingick att redovisa vilka åtgärder som behövs under åren 2011-2014 för att minska risken för att människor i sin vardag utsätts för farliga kemikalier. Handlingsplanen slår fast att kraftfulla åtgärder behövs för att närma sig en giftfri vardag och att företagen måste bli mer medvetna om hälso- och miljöriskerna med sina varor. Kemikalieinspektionen föreslår en kraftig ökning av tillsynen och ett ökat antal kemiska analyser av kemikalier i varor, som används på ett sådant sätt att människor i sin vardag kan utsättas för farliga ämnen. Kemikalieinspektionen lyfter även företagens ansvar för att produkterna är säkra för konsument och sin egen möjlighet att underlätta för företag genom dialoger och praktiska webbaserade verktyg som stöd för val av kemikalier.

Kemikalieexponering inomhus

Naturskyddsföreningen visade i sin undersökning, "Home sweet home? - gifter under sängen", att en rad farliga kemikalier återfinns i vanlig hushållsdamm. Majoriteten av de återfunna kemikalierna är potentiellt hormonstörande och har dokumenterade kombinationseffekter. Ämnen och ämnesgrupper som analyserades i Naturskyddsföreningens undersökning var bland andra bromerade flamskyddsmedel, ftalater, bisfenol A, alkylfenoler, parabener och perfluorerade ämnen. Naturskyddsföreningen skriver i sin diskussion att dessa kemikalier inte hör hemma i miljön och att detta visar hur ohållbart vårt kemikalieintensiva samhälle idag är. Formas har i forskningsprojekt undersökt om dammintaget är en viktig exponeringsväg för bromerade flamskyddsmedel och perfluorerade föreningar. Det visar sig att inomhusdamm kan vara en viktig exponeringskälla för dessa ämnesgrupper eftersom de i första hand finns bundna till partiklar och höga halter har uppmätts i damm från svenska hem.

Reach-lagstiftningen

Tillsynen har sin grund i regler om varor i Reach-lagstiftningen, miljöbalkens allmänna hänsynsregler och det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Den europeiska kemikalielagstiftningen Reach som trädde i kraft i juli år 2007 reglerar i huvudsak kemiska produkter men innehåller också en del regler som berör varor. Här berörs endast kortfattat aktuella regler om varor i Reach-lagstiftningen.

Bilaga XVII till Reach omfattar kemikalier som har sådana egenskaper att användningen av dessa begränsats eller ibland förbjudits. Endast ett fåtal av dessa kan förväntas förekomma i möbler.

Kandidatförteckningen. I oktober 2008 publicerade Europeiska kemikaliemyndigheten Echa den första kandidatförteckningen. Identifieringen av ämnen som kan komma att tas upp på kandidatförteckningen är en kontinuerlig process, vilket innebär att nya ämnen förs upp på förteckningen successivt. Idag innehåller kandidatförteckningen 73 stycken ämnen. Ämnen som föreslås till kandidatförteckningen är ämnen som har egenskaper som kan medföra allvarliga och irreversibla effekter på människors hälsa och miljön, så kallade SVHC-ämnen (Substances of Very High Concern).

Informationsplikten. Med kandidatförteckningen följer bland annat ett utökat ansvar genom den så kallade informationsplikten. Informationsplikten innebär att en konsument kan fråga om en vara innehåller ämnen på kandidatförteckningen och har rätt att få svar inom 45 dagar om ämnet finns i en halt över 0,1 procent.

Metoder

Varje stad har valt ut ett antal möbelbutiker, som inte har ingått i tidigare tillsyn. Besöksbrev och checklista, se bilaga 1 och 2, är utskickade innan besök i butik. På plats i butiken har inspektören presenterat sig och miljöförvaltningens arbete. Den utskickade checklistan har använts som utgångspunkt för diskussioner under inspektionerna. I samband med inspektionerna har två varor valts ut och inspektören från miljöförvaltningen har ställt frågor om kemikalieinnehållet i de utvalda varorna. Varunamn och frågor är dokumenterade på plats. Inspektionerna är avslutade med en inspektionsrapport.

Frågorna om kemikalieinnehållet varorna har handlat om ämnen på kandidatförteckningen och begränsade ämnen i bilaga XVII till Reach.

Som konsument har man rätt att få svar inom 45 dagar om varan innehåller ett eller flera ämnen på kandidatförteckningen. Miljöförvaltningarna har i tillsynsprojektet varit noga med att inte använda en 45-dagars gräns för svarstiden. Detta för att inte blanda ihop myndighetens roll med konsumentens.

Resultat

Besökta företag

Totalt är 19 företag besökta.

Stockholm: Mio, Cilek möbler, BoConcept, Svenskt Tenn, BOLIA.COM, Nordiska Galleriet

Malmö: Living Furniture AB, Black Room Interiör, Möbelhuset Leander Pherson, EM Möbler, Norrgavel

Göteborg: Lilla Soffbutiken, Grandmas, Tibergs Möbler, Chilli, Bratells Möbler Göteborg AB, Jysk, Möbléras Huset, Sitty Möbler

Allmänt om företagen

I detta projekt fanns det en stor variation bland företagen, alltifrån stora kedjor med butiker runtom i landet till små privatägda butiker. Det går inte att dra några generella samband mellan företagens kemikaliearbete och dess storlek. Det finns stora företag med ett väl utvecklat kemikaliearbete med krav på alla varor ska vara fria från SVHC-ämnen, Substances of Very High Concern, och krav på att leverantörerna ska inkomma med analysprotokoll vid förfrågan. Likväl som det bland de stora företagen finns de som precis har påbörjat sitt kemikaliearbete. Detsamma gäller för de små butikskedjorna och privatägda butiker. En del företag har inte rutiner och listor för att undvika oönskade kemikalier men använder sig av leverantörer som är miljöcertifierade.

Sammanställning av frågor och svar

I bilaga 3 och 4 redovisas resultat per företag avseende sammanställda frågor från checklistan och avseende vilka varor som valts i butik, frågor och svar om dessa valda varor.

Nedan redovisas en sammanställning av några frågor och svar från checklistan

Känner ni till Reach, kandidatförteckningen och informationsplikten?

15 företag kände till Reach, kandidatförteckningen och informationsplikten. Hos 4 av dessa fanns kunskapen hos huvudkontoret men inte i butiken

Ställer ni kemikaliekrav vid inköp?

10 företag ställer någon typ av kemikaliekrav vid inköp

Gör ni egna stickprov/ egna analyser?

5 företag tar egna stickprov och analyser

Begär ni analysprotokoll från leverantörer?

2 företag begär in analysprotokoll från leverantörer.

Utvalda varor i butikerna

Under inspektioner har en eller i de flesta fall två varor i butiken valts ut av miljöförvaltningar. Frågor om kemikalieinnehållet i varan har ställts. Frågorna har i de flesta fall gällt ämnen på kandidatförteckningen och har då varit - Innehåller varan ämnen på kandidatförteckningen? I några fall har frågan gällt ämnen som är förbjudna eller haltbegränsade i varor i enlighet med bilaga XVII till Reach.

Elva av nitton företag har inkommit med svar på frågorna inom rimlig tid. I detta tillsynsprojekt har företagen haft god tid på sig att svara och har getts möjlighet att svara efter påminnelse. Vanligt förekommande bland de som har svarat är ett intyg från leverantören om att ämnen på kandidatförteckningen inte förekommer i varan. Ingen har angett att ämnen på kandidatförteckningen förekommer.

Åtta av de nitton företagen har endast lämnat tillräcklig information om en av två varor eller inkommit med information som bedöms som ofullständig eller inte lämnat någon information alls.

Slutsatser och diskussion

En stor andel av företagen har kunskap om Reach, kandidatförteckningen och informationsplikten. I vissa fall var det så att kunskapen fanns hos huvudkontoret men inte i butiken. Det är viktigt att kunskapen om informationsplikten även finns hos personal i butiken, så att frågor från kunder tas om hand och förmedlas till huvudkontoren som har möjlighet att svara på frågan.

Under år 2010 gjorde miljöförvaltningar i storstadssamarbetet liknande typ av tillsyn hos 14 möbelbutiker. Då var det fyra av fjorton företag som ställde kemikaliekrav vid inköp. Av de nitton besökta företagen år 2011 var det tio som ställde kemikaliekrav. Andelen har ökat avsevärt. Detta kan ha en förklaring i att den tillsynen som gjordes år 2010 fick ett relativt stor genomslag i branschen och att många möbelhandlare kontaktade sin branschorganisation,

branschorganisationen "Färg, Möbler och Interiör" tog då fram material i form av kemikalielistor och leverantörsavtal.

Åtta företag har inte inkommit med någon information alls eller information som bedöms som ofullständig, som svar på frågor om kemikalieinnehåll i utvalda varor. Bland dessa finns också de som inkommit med dokumentation om en vara men dröjt med svar på frågan om den andra varan. Att företag inte alls inkommer med svar angående kemikalieinnehåll i utvalda varor en är stor brist och visar att nödvändig kemikaliekompetens saknas inom företaget eller att kommunikationen med leverantörerna är bristfällig.

Vi har märkt att en viss typ av leverantörsavtal används, där leverantören av varan i ett formulär ges möjlighet att intyga att inga ämnen på kandidatförteckningen ingår i varan genom att kryssa för ja eller nej. Det finns en viss fara i att dessa färdiga formulär för lättvindigt börjar användas om det inte knyts till någon typ av ekonomisk påföljd för leverantören vid till exempel avtalsbrott. Det är också angeläget att möbelbranschen i högre omfattning börjar ta stickprov för kemisk analys och begär in analysprotokoll från leverantörerna.

Informationsplikten medför stora krav på företagen om att ha vetskap om vad varorna innehåller. I och med att kandidatförteckningen utökas kommer det bli ett ogörligt arbete att i efterhand gå bakåt i sin leverantörskedja för att få information. Det kommer då krävas att det finns robusta avtal, mellan inköp och leverantör, om att ämnen upptagna på kandidatförteckningen inte ingår. Regeringen har föreslagit skärpt straffansvar för informationsplikten för farliga ämnen i varor. Miljöminister Lena Ek har i samband med det pressmeddelande som skickades ut angående skärpt straffansvar sagt att det behövs tydlig och säker information om vilka ämnen som säljs och effektiva sanktioner som bidrar till att reglerna följs.

Det är också viktigt att branschorganisationen fortsätter sitt arbete med att fram anpassad information till sina medlemmar

Inga inspektioner är avslutade med föreläggande om att vidta åtgärder. Råd och information har använts för att upplysa företagen om vad som är en rimlig nivå. En rimlig nivå är att kemikaliekrav ska ställas vid inköp och att de ska omfatta de ämnena som är upptagna i bilaga VXII till Reach och kandidatförteckningen. Med hänsyn till att kandidatförteckningen successivt fylls på och med hänsyn till det Giftfria miljömålet är det lämpligt att kemikaliekraven utökas. Kemikaliekraven ska vara dokumenterade och de ska följas upp.

De råd vi lämnat till företagen är bland annat att

- ställa krav på kemikalieinnehållet i produkterna
- upprätta avtal med leverantörerna, som omfattar bilaga VXII och kandidatförteckningen
- upprätta rutiner för att kunna hantera informationsplikten
- kontrollera att avtalet följs genom stickprovskontroll
- etablera goda och regelbundna kontakter med leverantörerna
- riskvärdera leverantörerna
- ta hjälp av branschorganisationer

Bilaga 1

Tillsynsbesök hos möbel / inredningsbutiker

Kommunernas miljönämnder är tillsammans med Kemikalieinspektionen operativ tillsynsmyndighet över varor som finns i ert sortiment. Ni som säljer varorna skall enligt miljöbalken ha kunskap om dem och veta att de inte innehåller farliga ämnen som kan skada människors hälsa eller miljön. Som verksamhetsutövare måste ni också se till att ha en god egenkontroll, vilket bland annat innebär att ni ska ha rutiner som gör att verksamheten lever upp till miljöbalkens krav.

Under hösten 2011 genomför miljöförvaltningarna i Göteborg, Stockholm och Malmö ett gemensamt tillsynsprojekt av möbel-/inredningsbutiker. Avsikten med inspektionerna är att kontrollera hur butikernas egenkontroll fungerar, vi frågar till exempel vilka kemikaliekrav som ni ställer vid inköp av varor och hur ni kan kontrollera att varorna inte innehåller några förbjudna eller begränsade ämnen. Vi kommer också att gå igenom vilka rutiner ni har för att uppfylla de krav som kemikalielagstiftningen REACH ställer när det gäller information till konsumenter. Dessa krav är aktuella om era varor innehåller något ämne på kandidatlistan eller bilaga XIV till REACH.

Miljöförvaltningen kommer att kontakta er per telefon inom de närmaste veckorna för att boka en tid för besök. Då kommer vi också att skicka ett frågeformulär med frågor om hur företaget arbetar med frågor som rör kemikalier i varor. Det är önskvärt att butikschef samt den eller de personer som är ansvariga för inköp och kemikaliefrågor kan delta på plats under vårt tillsynsbesök.

För vår tillsyn debiteras en avgift enligt beslut från kommunfullmäktige. Den kommunala taxan hittar ni på www.goteborg.se.

Kontakta gärna mig eller min kollega Karin om ni har några frågor.

Karin Kruse, tel: 031-368 3812 alt. Karin.kruse@miljo.goteborg.se.

Vänliga hälsningar

Katarina Johansson

Bilaga 2

Kemikalier i varor 2011 – möbler / inredningsbutiker

Syftet med inspektionen och checklistan

introducera miljömålet ”giftfri miljö” och gör företagen medvetna om varornas betydelse för spridning av kemikalier i naturen och i vårt samhälle

presentera storstadssamarbetet och ”de 8 stegen” som ett arbetsverktyg för företagen

kontrollera hur butikernas egenkontroll fungerar och att varorna inte innehåller några förbjudna eller begränsade ämnen

kontrollera vilka rutiner företaget har för att uppfylla de krav som kemikalielagstiftningen REACH ställer när det gäller information till konsumenter

synliggör företagets möjlighet att påverka genom att exempelvis ställa krav på leverantörer och välja produkter som innehåller mindre farliga kemikalier

Inspektionsdatum: _____

Företagets namn _____

Närvarande:

Miljöförvaltningen _____

Företaget _____

Allmänt om Företaget

Hur är ansvaret för miljö- och kemikaliefrågor organiserat?

(ligger ansvaret på butiken, eller på koncernen? Finns ansvarig person? Vilka befogenheter har i så fall denne – egen budget, möjligheter att beställa tester, stoppa produkter?)

Var hämtar ni information om miljö- och kemikaliefrågor?

(Branschorganisation, leverantörer)

Har Företaget någon Miljöpolicy? Om ja, vad säger den?

Ja

Nej

Tillhör ni någon Branschförening?

- Ja
- Nej

Har företaget någon form av miljöcertifiering (EMAS, ISO 14001 etc)

- Ja
- Nej

Har ni besökt kemikalieinspektionens hemsida, och i så fall vilket syfte?

- Ja
- Nej

Leverantörer och Kunder

Vilka är era leverantörer? (Namn?)

(Stora multinationella företag? Små lokala leverantörer? Svenska tillverkare?)

Har ni varor i ert sortiment som är miljömärkta? (Svanen, Bra miljöval, FSC-certifierad träråvara etc.)

- Ja
- Nej

Vilken miljörelaterad information får ni från era leverantörer?

Vilka är era kunder?

Upplever ni krav från kunder att miljöanpassa ert sortiment? Har någon kund frågat om kemikalieinnehållet i några varor?

- Ja
- Nej

Lagstiftning om kemikalier på varuområdet

Miljöbalken (SFS 1998:808)

Känner ni till hänsynsregler i miljöbalkens 2 kapitel?

- Ja
- Nej

I den svenska miljöbalkens andra kapitel finns allmänna hänsynsregler med krav på verksamhetsutövare avseende kunskap, försiktighetsmått och val av mindre farliga produkter.

2 § "... skaffa sig den kunskap som behövs... för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet."

3 § "... vidta de försiktighetsmått... som behövs för att förebygga... att verksamheten... medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön".

4 § "... undvika att använda eller sälja... sådana kemiska produkter... som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana... som kan antas vara mindre farliga. (Exempel: DEHP byts mot andra mjukgörare eller annan plast, tungmetaller i färger och cancerframkallande azofärgämnen byts mot mindre farliga, farliga bekämpningsmedel fasas ut allteftersom mindre farliga utvecklas.)

Reach

Känner ni till vilka krav reach-lagstiftningen kan ställa på företag som hanterar varor?

Ja

Nej

Användningen av ämnen i varor påverkas av Reach genom:

att leverantören av en vara ska lämna information om särskilt farliga ämnen (som identifierats i kandidatförteckningen för tillståndsprövning) till mottagaren av varan, om varan innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett särskilt farligt ämne. Även konsumenter ska på begäran få sådan information inom 45 dagar

att begränsningar i Reach kan användas för att förbjuda eller på andra sätt begränsa varor på marknaden.

Känner till Kandidatförteckningen?

Ja

Nej

Känner ni till vilken informationsskyldighet ni har gentemot kunder vad gäller ämnen på kandidatförteckningen?

- Ja
- Nej

Känner ni till var ni hittar information om kandidatförteckningen, t. ex när nya ämnen kommer upp?

- Ja
- Nej

Egenkontroll – kemikalier i varor

Känner ni till om några av det varor ni säljer som kan vara behandlade med farliga kemikalier? I så fall vilka varor och vilka kemikalier?

- Ja
- Nej

Har några av era varor någon märkning eller hanteringshänvisning som kan ha att göra med att de innehåller farliga kemikalier?

(uppfyller era leverantörer informationsplikten)

- Ja
- Nej

Hur jobbar företaget för att för ta reda på om de varor som tas in/säljs är behandlade med farliga kemikalier?

(ställer krav vid avtal med leverantörer, begär muntliga eller skriftliga garantier från leverantör eller producent, begär certifikat o.dyl. i samband med leverans, gör stickprovskontroller etc.)

Känner ni till hur ni kan kontrollera om varan innehåller någon farlig kemikalie?

- Ja
- Nej

Har ni en kemikalielista/avvecklingslista över ert produktsortiment?

(För att underlätta kontrollen kan företaget skapa en kemikalielista/avvecklingslista där information om kemikaliers farliga egenskaper finns samlad. Se över produktsortiment, börja med varor där risken är störst att det kan finnas farliga kemikalier)

- Ja
- Nej

Skulle ni, på fråga från en kund, kunna svara på om varan innehåller några farliga kemikalier?

- Ja

Nej

Finns det några nedskrivna rutiner för hur det skulle gå till?

Ja

Nej

Diskuterar ni kemikalieinnehåll med era leverantörer?

Ja

Nej

Ställer ni idag några krav på era leverantörer om att deras varor ska vara fria från några specifika farliga kemikalier? I så fall vilka?

Ja

Nej

Har företaget någon gång valt bort en produkt för att den inte uppfyller era miljökrav?

Ja

Nej

Gör företaget några stickprovskontroller eller begär in certifikat i samband med leveranser för att kontrollera kemikalieinnehållet i varor?

Ja

Nej

Utbildar ni personalen om informationsrätt och kemikalieinnehåll?

Ja

Nej

Kemikaliekontroll – utvalda varor

Ta fram dokumentation om varans innehåll för att kontrollera om informationsplikten till kunder och från leverantörer fungerar. Dokumentation ska visa det kemiska innehållet för varan och om innehållet överensstämmer med de begränsningar som finns i bilaga XVII till Reach.

(ställer krav vid avtal med leverantörer, begär muntliga garantier från leverantör/producent, begär skriftliga garantier från leverantör/producent, begär certifikat eller analysprotokoll i samband med leverans, analyserar stickprover etc.)

Produkt 1:

Vara:

Produktnamn:

Leverantör:

Produkt 2:

Vara:

Produktnamn:

Leverantör:

Bilaga 3

Butik, stad	Känner till Reach/ kandidatlista/ informationsplikt	Ställer kemkrav på leverantörer vid inköp	Gör stickprovs- kontroller/ egna analyser	Begär in analysprotokoll från leverantör
Living Furniture AB, Malmö	Nej	Nej	Nej	Nej
Black Room Interiör, Malmö	Nej	Nej	Nej	Nej
Möbel Huset Leander Pherson, Malmö	Ja	Ja	Nej	Nej
EM Möbler, Malmö	Ja	Ja	Nej	Nej
Norrgavel, Malmö	Ja	Ja	Nej	Nej
Sitty Möbler / JM Kompaniet, Göteborg	Ja	Nej	Nej	Nej
Bratells Möbler, Göteborg	Ja	Ja	Ja	Ja
Jysk, Göteborg	Ja	Ja	Ja	Ja
Möbléra, Göteborg	Nej	Nej	Nej	Nej
Chilli, Göteborg	H:Ja B:Nej	Ja	Nej	Ja
Lilla Soffbutiken, Göteborg	Ja	Ja	Nej	
Granmas, Göteborg	Ja	Ja	Nej	Ja
Tibergs möbler, Göteborg	Ja	Nej	Nej	Nej
Bolia, Stockholm	Ja	Ja	Nej	Nej
Nordiska Galleriet, Stockholm	Ja	Ja	Nej	Nej
Mio, Stockholm	Ja	Nej	Ja	Vet ej
Cilek möbler, Stockholm	B: Nej H: Vet ej, har inte fått kontakt	Vet ej	Vet ej	Vet ej
BoConcept, Stockholm	B: Nej H: Ja	Nej, troligen inte	Ja	Vet ej
Svenskt Tenn, Stockholm	B: Viss kännedom H: Ja	Nej	Nej	Nej

B; Butik H; Huvudkontor

Bilaga 4

Butik, stad	Valda varor	Ställda frågor	Inkommit godtagbart svar	Kommentar till svar
Living Furniture, Malmö	1) Lux Purple matta från Sharda i Indien 2) Delfi Soffa från estländska Bellos	Innehåll av ämnen från kandidatförteckningen eller begränsningslistan	Nej	Dokumentationen svara inte på våra frågor.
Black Room Interiör, Malmö	1) Shape grön pall från Jorge pensi i Italien 2) Kudde från indisk leverantör	Innehåll av ämnen från kandidatförteckningen eller begränsningslistan	Nej	Påminnelse utskickad. Fungerande rutin har inte uppvisats
Möbel Huset Leander Pherson, Malmö	1) Caledo skinnsoffa från Interstil och tillverkad Kina. 2) Rubin ryamatta från Matthuset i Borås	Innehåll av ämnen från kandidatförteckningen eller begränsningslistan	Ja	Har rutiner finns för att kunna uppfylla informationskravet
EM Möbler, Malmö	1) Capati Stol, tillverkad i Rumänien 2) Ekliden Stol tillverkad i Rumänien	Innehåll av ämnen från kandidatförteckningen eller begränsningslistan	Ja	Har visat att rutin finns för att ta fram information för ingående ämnen i möblerna
Norrgavel, Malmö	1) Soffa 100 2) Kudde från leverantör Chatval & Jonsson	Innehåll av ämnen från kandidatförteckningen eller begränsningslistan	Nej	Påminnelse utskickad. Fungerande rutin har inte uppvisats
Sitty Möbler/JM Kompaniet, Malmö	1) Kudde, fårskinnsgrå från Interstil 2) PVC/läder fåtölj, Recliner fåtölj 727 från Haga Gruppen	Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Nej, endast för vara 2	Intyg från leverantör
Bratells Möbler, Göteborg	1) Pläd, Throw Wildlife från Moltex 2) Tyg/läder soffa, Pluz från Möbelform	Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Ja	Intyg från leverantör
Jysk, Göteborg	1) Lakan, Kronborg gold lakan från Kronborg of Denmark 2) Kontorsstol Timo kontorsstol från Jysk AB	Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Ja	Vara 1: Att varan är Økotexcificerad. Vara 2: info om att inga ämnen på kandidatförteckning plus analysresultat
Möbléa, Göteborg	1) Tygsoffa (röd), Connection från Hjort Knudsen 2) Pläd, Pläd Ros från Interstil	Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Ja	Intyg från leverantör
Chilli, Göteborg	1) Tygsoffa, Bergamo från Bellus/Steff 2) Tygsoffa, Sanremo från Burhéns	Kemikalieinnehåll Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Nej, endast för vara 1	Intyg från leverantör
Lilla Soffbutiken, Göteborg	1) Soffa modell Howard., Engelsson	Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Ja	Intyg från leverantör
Granmas, Göteborg	1) Örngottet ISA, af Swedala	Innehåll av ämnen i bilaga XVII	Ja	Intyg från leverantör
Tibergs Möbler, Göteborg	1) Matta Satisfaction, Classic Collection 2) Vitsippa Bäckmadrass, Hilding	Innehåll av ämnen på kandidatförteckningen	Nej, endast för vara 1	Intyg från leverantör

Bolia, Stockholm	1) Modus stoppad fåtölj fr.Lind Mobler Slovakia s.r.o. 2) Lines bomull/polyester matta från Massimo Intreior ApS	Innehåll av ämnen på kandidatlistan	Ja	Försäkran från leverantören att SVHC ämnen inte ingår i produkten eller i förpackningsmaterialet
Nordiska Galleriet, Stockholm	1) Matta från Kasthall antismuts- brandskydds- och plastbehandlad (antiglid) 2) Plastmatta från Chilewich	Innehåll av ämnen på kandidatlistan	Nej, endast för vara 1	Har fått säkerhetsdatablad från Kasthall. Smutsavvisningen används på begäran av kund.
Mio, Stockholm	1) Lädersoffa "Focus" 2) Plaststol "Pixi"	Innehåller varan ämnen från kandidatlistan? Soffa: Följdfrågor på kromater och dikromater	Ja	Fick ställa en följdfråga till huvudkontoret ang soffan, OK svarstider
Cilek möbler, Stockholm	1) Skummadrass "Young" 2) Textilmatta	Innehåller varan ämnen på kandidatlistan?	Nej	Har mejlat fabriken i Turkiet, ej fått svar
BoConcept, Stockholm	1) Tygsoffa "Indivi" 2) Madrass "Fahrenheit"	Innehåller varan ämnen på kandidatlistan?	Ja	Fick förtydliga frågorna och ställa någon följdfråga, OK svarstider
Svenskt Tenn, Stockholm	1) Tygsoffa "Liljevalchs" 2) Tapet från Sandbergs	Innehåller varan ämnen på kandidatlistan?	Ja	OK svarstider

Publikationer utgivna av Göteborgs Miljöförvaltning

Rapporter (ISSN 1401-2448):

- R 2012:1 Årsrapport 2011
- R 2012:2 Utbredning och förekomst av alger på hårbottenmiljöer i Göteborgs skärgård
- R 2012:3 Förekomst av TBT i sediment från småbåtshamnar och dess effekt på nätsnäckor
- R 2012:4 Inventering av dagaktiva fjärilar i Göteborgs kommun 2011
- R 2012:5 Inventering av trollsländor i Göteborgs kommun 2011
- R 2012:6 Inventering av hasselsnok (*Coronella austriaca*) i Göteborgs kommun 2011
- R 2012:7 Transplantering av lunglav *Lobaria pulmonaria* i sex skogsbestånd i Göteborg 1994 – 2011
- R 2012-8 Kemikalier i möbler - tillsyn hos möbelhandel. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
-
- R 2011:1 Årsrapport 2010
- R 2011:2 Kunskapen om Reach hos nedströmsanvändare av kemikalier. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
- R 2011:3 Metaller i vattendrag 2011
- R 2011:4 Inventering av hasselmus *Muscardinus avellanarius* i Göteborgs kommun 2010
- R 2011:5 Fjärilsprojekt 2010 – Fjärilar i undervisning och naturvård
- R 2011:6 Marin flora på hårbotten – en inventering i Göteborg 2010
- R 2011:7 Metaller i vallgravsfisk
- R 2011:8 REACH och kunskap om kemikalier i textila varor i handeln. Ett delprojekt inom Giffritt Göteborg 2009-2010
- R 2011:9 Förstudie om hårfärgningsmedel i hårvårdssalonger. Ett delprojekt inom Giffritt Göteborg 2009-2010
- R 2011:10 Årsrapport Luftkvaliteten i göteborgsområdet 2010
- R 2011:11 Tillsyn av fastighetsägare i Bergsjön
- R 2011:12 Kemikalier i varor – tillsyn hos sko- och möbelhandel. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
- R 2011:13 Kemikalier i byggvaror - tillsyn hos återförsäljare. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
- R 2011:14 Miljörapport 2010. En beskrivning av miljötillståndet i Göteborg
- R 2011:15 Kontroll av kosttillskott 2010
- R 2011:16 Nyckeltal för klimatpåverkan från tallrikssvinn
- R 2011:17 Strategi för energieffektivisering i Göteborgs Stad till 2014 och 2020
-
- R 2010:1 Årsrapport 2009.
- R 2010:2 Bottenfauna - En undersökning av limnisk bottenfauna i Göteborgs kommun 2009
- R 2010:3 Metaller i vattendrag 2009
- R 2010:4 Ålgräs och grundbottenfauna - tre undersökningar i Göteborg 2009
- R 2010:5 Giffritt Göteborg. Uppföljning av delprojekt och aktiviteter 2005 - 2009
- R 2010:6 Årsrapport Luftföroreningar 2009. Mätningar i Göteborgsområdet.
- R 2010:7 Budget 2010
- R 2010:8 Påverkan genom dialog -en utvärdering av dialogprojektet om textilier. Ett delprojekt inom Giffritt Göteborg
- R 2010:9 Livsmedelskontroll i förskolor
- R 2010:10 Miljörapport 2009. En beskrivning av miljötillståndet i Göteborg
- R 2010:11 Fiskprojekt 2009
- R 2010:12 Släng mindre mat - vinst för miljö och ekonomi. 11 stadsdelars arbete för att minska matsvinnet
- R 2010:13 Bilavfettning - dags att välja grönt. Ett delprojekt inom Giffritt Göteborg

